

LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai

2026-01-27 Nr. 1-3

Į 2026-01-08 Nr. SR-37

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos kolegijų direktorių konferencija (toliau – LKDK) susipažino su LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (toliau – ŠMSM) pateiktu derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl preliminarus valstybės finansuojamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų, antrosios pakopos, doktorantūros, profesinių studijų vietų, į kurias 2026 metais priimami studentai, skaičiaus, studijų stipendijų skaičiaus ir skiriamo valstybės finansavimo pagal studijų pakopas, studijų kryptių grupes, mokslo, meno sritis sąrašų patvirtinimo ir valstybės finansuojamų studijų vietų antrajai konkursinei eilei sudaryti skaičiaus ir skiriamo valstybės finansavimo nustatymo“ projektu (toliau – Nutarimo projektas) bei teikia pastabas, pasiūlymus ir komentarus tiek šiam, tiek ŠMSM ministro įsakymo projektui „Dėl preliminarus valstybės finansuojamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų vietų, į kurias 2026 metais priimami studentai, skaičiaus, studijų stipendijų skaičiaus ir skiriamo valstybės finansavimo, antrajai konkursinei eilei formuoti skiriamo pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamų vietų skaičiaus nustatymo“ (toliau – ministro įsakymo projektas):

1. DĖL TRUMPOSIOS PAKOPOS VALSTYBĖS FINANSUOJAMŲ VIETŲ SKAIČIAUS MAŽINIMO

LKDK nepritaria siūlomam valstybės finansuojamų studijų vietų (toliau – VF) skaičiaus mažinimui trumposios pakopos studijose (2025 m. – 100 VF, 2026 m. – 90 VF), nes šios studijos tik įsitvirtina Lietuvos darbo rinkoje, o jas vykdančiųjų kolegijų skaičius bei įregistruotų trumpųjų studijų programų skaičius nuolat auga (2023 m. – 10, 2024 m. – 15, 2025 m. – 18), todėl manome, kad reikia išlaikyti tvarų finansavimą šiai studijų pakopai.

2. DĖL VALSTYBĖS FINANUOJAMŲ VIETŲ PERSKIRSTYMO (pagal ŠMSM ministro įsakymo projektą)

Atsižvelgiant į ŠMSM ministro įsakymo projektą, kuriuo siūloma pakoreguoti VF vietų skaičių atskiroms studijų programoms palyginus su analogišku įsakymu 2025 m., LKDK siūlo pakeisti 2.3.8. punkte numatytą valstybės finansuojamų vietų perskirstymą ir papildyti (siūlomi pakeitimai ir papildymai **pažymėti**):

*2.3.8. koleginių studijų slaugos ir akušerijos studijų krypties studijų programoms (šio įsakymo 1.2 papunktyje numatyto sąrašo 2 punktui), medicinos technologijų studijų krypties Radiologijos ir Biomedicininės diagnostikos (šio įsakymo 1.2 papunktyje numatyto sąrašo 6 ir 8 punktams) panaudojant likusias neužimtas koleginių studijų trumposios pakopos ir pirmosios pakopos studijų (išskyrus koleginių studijų viešojo saugumo studijų krypties) valstybės finansuojamas studijų vietas, **15** valstybės finansuojamų studijų vietų;*

Iš pateikto derinti ŠMSM ministro įsakymo „Dėl preliminarus valstybės finansuojamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų vietų, į kurias 2026 metais priimami studentai, skaičiaus, studijų stipendijų skaičiaus ir skiriamo valstybės finansavimo, antrajai konkursinei eilei formuoti skiriamo pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamų vietų skaičiaus nustatymo“ projekto matyti, kad Medicinos technologijų krypties Radiologijos studijų programoms kolegijose siūloma mažinti valstybės finansuojamų vietų skaičių nuo 81 iki 71. Norime atkreipti dėmesį, kad koleginių medicinos technologijų krypties studijų absolventų įsidarbinamumo, atlyginimų augimo rodikliai atitinka visus Nutarimo projektą lydinčioje metodikoje nustatytus kriterijus, pagal kuriuos vertinama galimybė didinti valstybės finansuojamų studijų vietų skaičių (įsidarbinamumas – 94,15 proc., darbas aukštos kvalifikacijos reikalaujančiose pareigose – 77,19 proc., pajamos – 129,57 proc. nuo vidurkio). Atsižvelgiant į tai, siūlome arba **nemažinti VF vietų skaičiaus koleginiams medicinos technologijų krypties Radiologijos studijų programoms arba padidinti VF vietų skaičių skirtą Biomedicininės diagnostikos studijų programoms** arba išlaikyti galimą tokių VF paskirstymą, kaip siūloma aukščiau, kadangi toks mažinimas neatitiktų realių darbo rinkos poreikių:

- Dauguma klinikinių sprendimų grindžiami laboratorinių tyrimų išvadomis, todėl laboratorijų pajėgumai tiesiogiai veikia diagnozės nustatymo laiką, gydymo tikslumą, net infekcijų kontrolę. Pandemijos laikotarpiu laboratorinės medicinos ir biomedicinos technologų trūkumas buvo įvardintas kaip viena iš poreikio augimo sričių. STRATA atlikto tyrimo „Sveikatos priežiūros specialistų poreikio prognozavimo modelio adaptavimas asmens sveikatos priežiūros įstaigų

tinklo pertvarkos kontekste“ ataskaitoje¹, taip pat pabrėžiamas 2032 metais prognozuojamas biomedicininės ir radiologijos technologų trūkumas;

- Valstybė taip pat sistemingai finansuoja prevencines programas² (gimdos kaklelio, krūties, prostatos, storosios žarnos vėžio ir ŠKL). Tokiu būdu siekiama kuo labiau didinti tokių programų aprėptis ir ankstyvą diagnostiką, tačiau tuo pačiu metu susiduriama su didesne laboratorijų, tame tarpe radiologijos, darbo apkrova;
- LR Sveikatos apsaugos ministerijos tinklapyje reguliariai skelbiami biomedicinos technologo darbo pasiūlymai³ (pvz., poliklinikų diagnostikos laboratorijose), kas rodo nuolatinę šių specialistų paklausą;
- Biomedicinos technologo veikla Lietuvoje yra griežtai reglamentuota, jo veiklą apibrėžia medicinos norma⁴. Medicinos laboratorijų kokybės/kompetencijos reikalavimai (akreditavimas pagal ISO 15189⁵) akcentuoja technines kompetencijas ir personalo pasirengimą. Praktikoje tai reiškia, kad „užkimšti“ trūkumo nekvalifikuota darbo jėga negalima. ES *In vitro* diagnostikos reglamentas (IVDR⁶) atnaujino reikalavimus IVD priemonėms ir jų naudojimo aplinkai – tai didina dokumentavimo, kokybės užtikrinimo ir kompetencijų poreikį laboratorijose;
- VF didinimas šiame kontekste grindžiamas viešosios naudos investicija, nes užtikrinami laboratorijų pajėgumai yra būtina sąlyga ligų prevencijai, ankstyvai jų diagnostikai, saugiai pacientų priežiūrai ir krizių valdymui (nenumatytos pandemijos, infekcijų protrūkiai);
- Vilniaus ir Kauno kolegijose rengiami Biomedicinos ir radiologijos technologai yra itin paklausūs šiuolaikinėje darbo rinkoje. Socialiniai partneriai pabrėžia šių specialistų svarbą kaip pagrindinės grandies laboratorinės medicinos ir radiologinės diagnostikos srityse, taip pat akcentuoja nuolat augantį jų trūkumą. Kasmet didėjantis poreikis rodo, kad šios srities profesionalai yra būtini kokybiškoms sveikatos priežiūros paslaugoms užtikrinti. Darbdaviai nuolat kreipiasi į programą kuruojančią katedrą bei Partnerysčių ir praktinio mokymo skyrių, siūlydami darbo vietas būsimiems ir jau parengtiems biomedicinos bei radiologijos technologams. Pavyzdžiui, per lapkričio mėn. Vilniaus kolegijos Sveikatos priežiūros fakultete vykusį karjeros dienų renginį būsimais radiologijos specialistais domėjosi 16 įstaigų.

¹ https://strata.gov.lt/wp-content/uploads/2024/01/20231211_Tyrimoataskaita_Sveikatosprieziuros specialistuporeikoprognozavimomodelioadaptavimasasmenssveikatosprieziurosistaigutinklo.pdf, p. 43, žiūrėta 2026 m. sausio 23 d.

² <https://ligoniukasa.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/informacija-gyventojams/ligu-prevencijos-programos/>, žiūrėta 2026 m. sausio 23 d.

³ <https://sam.lrv.lt/lt/karjeros-galimybes-1/darbo-pasiulymai-sveikatos-prieziuros-specialistams-nauja/biomedicinos-technologas-klinikineje-diagnostikos-laboratorijoje-vsi-vilniaus-raiono-poliklinika-laisves-pr-79-vilnius-SBqQ/>, žiūrėta 2026 m. sausio 23 d.

⁴ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.BA5084A7E9A6/asr>, žiūrėta 2026 m. sausio 23 d.

⁵ <https://nab.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/medicinos-laboratoriju-akreditavimas-iso15189/>, žiūrėta 2026 m. sausio 23 d.

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32017R0746>, žiūrėta 2026 m. sausio 23 d.

LKDK įvertinusi 2025 m. priėmimo rezultatus, ŠMSM siūlomą keisti Nutarimo projektą bei ŠMSM ministro įsakymo projektą susietus su 2026 m. priėmimu į aukštąsias mokyklas VF vietų paskirstymu, siūlo papildyti 2.3. punktą naujais 2.3.13., 2.3.14., 2.3.15. punktais, nurodant ir alternatyvius jų siūlymus (siūlomi pakeitimai ir papildymai **pažymėti**):

2.3.13. Koleginių studijų ugdymo mokslų studijų krypčių grupės, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo, vaikystės pedagogikos, ikimokyklinės ir priešmokyklinės pedagogikos studijų programoms (šio įsakymo 1.2 papunktyje numatyto sąrašo 20 punktui), panaudojant likusias neužimtas koleginių studijų trumposios pakopos, pirmosios pakopos studijų (išskyrus koleginių studijų viešojo saugumo studijų krypties) valstybės finansuojamas studijų vietas, 10 valstybės finansuojamų studijų vietų; Siūlymą papildyti punktu argumentuojame tuo, kad ugdymo mokslų studijų krypčių grupės, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo, vaikystės pedagogikos, ikimokyklinės ir priešmokyklinės pedagogikos studijų programų poreikis regionuose yra didelis, ryški pedagogų, dirbančių ikimokykliniame sektoriuje senėjimo tendencija, minėtas studijas baigusių absolventų įsidarbinamumas į aukštojo mokslo reikalaujančias pozicijas, atlyginimų augimas yra didėjantys, todėl, manome, kad tikslinga ir atsakinga būtų neužimtas VF vietas perskirstyti minėtoms programoms.

2.3.14. Koleginių studijų sveikatos mokslų studijų krypčių grupės, kosmetologijos studijų programoms (šio įsakymo 1.2 papunktyje numatyto sąrašo 14 punktui), panaudojant likusias neužimtas koleginių studijų trumposios pakopos, pirmosios pakopos studijų (išskyrus koleginių studijų viešojo saugumo studijų krypties) valstybės finansuojamas studijų vietas, 10 valstybės finansuojamų studijų vietų; ŠMSM ministro įsakymo projekte numatoma esmingai sumažinti VF vietų skaičių ir finansavimą Kosmetologijos studijų krypties programoms: 2025 m. buvo 78 VF, 2026 m. numatyta - 28 VF vietos. Atkreipiame dėmesį, kad Kosmetologijos studijų krypties absolventų įsidarbinimo rodikliai, pateikti ministro įsakymo projektą lydinčiojoje informacijoje, galimai neatitinka situacijos rinkoje, kadangi didelė dalis kosmetologų dirba ne samdomą darbą pagal darbo sutartis, bet vysto nuosavą verslą, toks ženklus ir drastiškas VF vietų mažėjimas be galimybės turėtų jo persiskirstymą gali sąlygoti ir aibę kitų priežasčių:

- Europos Parlamentas (2025 m.) ir Europos Komisija (2024 m.) pabrėžia augančią riziką žmonių sveikatai dėl specialistų, neturinčių tinkamo išsilavinimo, veiklos. Dėl drastiško valstybės finansuojamų vietų sumažinimo, rinkoje gali daugėti nekvalifikuotų specialistų, t. y. tų specialistų, kurie neformalioju (kursai) būdu įgis kosmetologui būdingas kompetencijas, nors neturės aukštojo mokslo bazės žinių (anatomija, infekcijų kontrolė), tai gali tiesiogiai padidinti komplikacijų ir žalos visuomenės sveikatai riziką, kurių pasekmės (odos vientisumo pažeidimai, infekcijų išsivystymas) turės gydyti valstybinės sveikatos sistemos subjektai;

- „The Value of Beauty“ (2025 m.) ataskaita rodo, kad grožio sektorius ES sukuria 3,2 mln. darbo vietų, o Lietuvoje (Statistikos departamento 2025 m. duomenys) šis sektorius kasmet plečiasi. Mažinant valstybės finansuojamų vietų skaičių, kai sektorius objektyviai auga, skatinamas „šešėlis“. Aukštąjį išsilavinimą turintys kosmetologai yra orientuoti į legalų verslo kūrimą ir individualią veiklą. Sumažinus prieinamumą prie kokybiškų studijų, rinka bus pripildyta asmenų, veikiančių be tinkamos kontrolės, o tai gali sąlygoti mažesnę mokesčių surinkimą į biudžetą;
- Nacionalinis pažangos planas (2021–2030 m.) siekia „sveiko ir laimingo žmogaus“ tikslo, o strategija „Lietuva 2030“ akcentuoja visuomenės gerovę ir saugumą. Kosmetologai yra esminė grandis prevencinėje sveikatos priežiūroje. Jų rengimas apima holistinį požiūrį į žmogaus sveikatą, o ne tik estetiką, todėl valstybinio lygio užsakymo mažinimas kaip ir prieštarauja strateginiams dokumentams, nes silpnina paslaugų, kurios tiesiogiai susijusios su piliečių gerove, fizine būkle, sektorių;
- Atsižvelgiant į sparčiai augantį grožio ir sveikatingumo sektorių, didėja kvalifikuotų kosmetologų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, poreikis darbo rinkoje. VF vietos sudaro sąlygas rengti kompetentingus specialistus, užtikrinančius paslaugų kokybę, saugą ir profesinę atsakomybę. Kita vertus, valstybės finansavimas sudaro sąlygas pritraukti geriau pasirengusius studijoms bei labiau motyvuotus studentus taip pat užtikrina lygias galimybes siekti aukštojo mokslo, nepriklausomai nuo studijuojančiųjų socialinės ar ekonominės padėties, ir prisideda prie socialinio teisingumo bei švietimo prieinamumo;
- Kolegijose vykdomos kosmetologijos studijų krypties programos apjungia biomedicinos, chemijos, technologijų ir sveikatos mokslų sritis, sudarydamos prielaidas taikomųjų mokslinių tyrimų vykdymui, inovacijų diegimui bei bendradarbiavimui su verslo ir sveikatos sektoriais. Tai skatina aukštos pridėtinės vertės paslaugų kūrimą ir sektoriaus konkurencingumą. Pastebėtina, kad kvalifikuotų kosmetologų rengimas kuria ekonominę naudą valstybei – skatina smulkaus ir vidutinio verslo plėtrą, naujų darbo vietų kūrimą, paslaugų eksporto potencialą bei prisideda prie legalaus ekonominio aktyvumo augimo;
- Manome, kad kosmetologijos studijų krypties programoms skirti 28 VF vietos neigiamai paveiks ne tik šios studijų krypties studijas besirenkančių skaičių ir kokybę, bet ir grožio paslaugų saugumą ir paliks šį sektorių nekontroliuojamam neformaliajam švietimui.

2.3.15. Koleginių studijų teisės mokslų studijų krypties Teisės studijų programoms panaudojant likusias neužimtas koleginių studijų trumposios pakopos, pirmosios pakopos studijų (išskyrus koleginių studijų viešojo saugumo studijų krypties) valstybės finansuojamas studijų vietas, 10 valstybės finansuojamų studijų vietų. Alternatyvus siūlymas – **bent 10 valstybės finansuojamų vietų skirti Teisės studijų krypties studijų programoms, Socialinių mokslų**

(išskyrus Socialinis darbas) arba Verslo ir viešoji vadyba studijų krypčių grupių programoms skiriamų valstybės finansuojamų vietų sąskaita. LKDK dar 2025 m. vasario 24 d. raštu Nr. 1-9 „Dėl koleginių teisės studijų krypties valstybinio finansavimo“ kreipėsi į ŠMSM ir į LR Teisingumo ministeriją pateikdama argumentuotą poziciją, kurios aktualumas yra išlikęs iki šio ie kuria remiasi siekdama neužimtų valstybės finansuojamų vietų perskirstymo arba valstybės finansuojamų vietų perskirstymo iš Socialinių mokslų (išskyrus Socialinį darbą), arba Verslo ir viešosios vadybos studijų krypčių grupėms numatytų valstybės finansuojamų vietų.

LKDK Prezidentė

Lina Girdauskienė

Originalas nebus siunčiamas.